

REDACTIA

Arad, Str. Anlich (Adam)

ABO MENTUL

Penru Austro-Ungaria  
de un an fl. 10; pe 1/2  
an fl. 6; pe 1/4 de an  
fl. 2.50 pe 1 luna fl.

N-rii de Duminecă pe  
an fl. 2.—

Centru Român și străinele:  
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA  
Arad, Str. Anlich (Adam)

INSERTIUNILE:

de 1 fr. garmod: prima-dată  
7 cr.; a doua oară 6 cr.;  
a treia oară 4 cr. și timbra  
de 30 cr. de fiecare publi-  
cație.

Atât abonamentele cât și  
insertiunile sînt a se plăti  
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu  
circulă.

# TRIBUNA POPORULUI

## O COMPARAȚIE.

Mai zilele trecute, întemeiat pe date statistice, Bartha dovedea în „Magyarország” că zadarnic au Ungurii în posesiune cele mai mănoase părți ale țării, căci neștiindu-le cultiva, o să ajungă la faliment. Arăta anume, că țăranul maghiar neștiind cultiva de cât grâu și porumb, ajunge adesea să cheltuiască cu această cultură mai mult decât e venitul.

Același publicist maghiar salută acum cu însuflețire înființarea „Agrarei”, societate anonimă pe acțiune, care va lua în arenda, pe termen de 40 de ani, latifundii, și le va arenda și ea la rindu-i în parcele de câte 50 jugare. Se va împrietări atunci, așa zicând, o mulțime de țărani cari azi ori că au pământ puțin, și astfel nu pot duce o economie mai sistematică, ori că n-au pământ de loc, ci sunt zileri la alții.

Societatea acesta însă numai în parte e ungerască, ci mare parte a capitalului este dat de streini, de niște capitaliști belgieni, cari vor direge și cultivarea pământului, prescriind pentru fiecare arăndator ce și cât să cultive și îngrijindu-se în același timp și de piață, unde produsele să se poată desface îndată.

E constatât apoi, că dintre Secuii duși prin România, o mare parte nu se mai întorc, ci într'un singur an s'au expatriat vre-o 8000.

Ce dovedesc aceste trei fapte? Dovedesc incapacitatea țăranului maghiar chiar în ale agriculturii. Zadarnic e stăpân pe holde mănoase, căci nu le știe îngriji, nu dă înainte, ci a rămas cu agricultura încă tot la gradul primitiv.

Trebue să vină streini să-l învețe cum să-și valorizeze pământul.

Emigrarea Securilor și fiascul cu colonizările Ciangăilor mai dovedes apoi și ele, că atât descendenții lui Attila, căci Secuul trec drept cei mai vechi asiatici pe plațurile Ardealului, cât și Ciangăii, sunt covârșiți încă tot de porniri asiatice: nu le place să stea la un loc, nu au dragostea pământului strămoșesc, ci le place să umble a pustiu, să caute un trai ușor, fără multă muncă.

Aceste sunt fapte constatate chiar de presa maghiară și de toți bărbații de stat ai Ungariei.

Pe de altă parte nimeni nu va putea tăgădui următoarele:

O mare parte a țăranimii noastre trăiește pe locuri neroditoare, printre munți ori sterpi ori în posesiunea statului, unde — cum se întâmplă de pildă cu Moșii — nici pentru bani nu li-se dă lemne de muncă. Și ei tot nu emigrează. Nu este caz, ca un Moș să emigreze, deși nu e populație mai prigonită și mai sêracă de cât bieții Moși. Tot așa, mulțimea de Români mărghineni din Ardeal, care se duce

să caute de lucru în țeară, se reîntoarce la vatra strămoșească, fie cât de târziu și încă având ceva agonisit, ear nu ca Ciangăii, cari pier pe drumuri, după ce statul a cheltuit deja cu ei milioane. Cât despre țăranii români dela câmpie, unde este pământ bun, ei progresează, în cât rămăi uimit de bogăția lor și de dragostea și cuminența cu care și cultiva pământul.

Comparând acum țăranimea acestor două neamuri, la ce concluzie ajugem?

Ajungem la concluzia, că în poporul român, așa apăsât și prigonit de veacuri, cum a fost, este mai multa hărnicie și o dragoste pentru vatra strămoșească cum nu mai găsești la nici una din naționalitățile din statul ungar. Par'că ar nisui să stoarcă rod și din peatră, parcă e legat de pământul patriei sale cum e legat sufletul de trup.

Constatările aceste sunt azi adeveruri îndeobște recunoscute. Ele trebue să ne facă mândri și putere să ne dea, ca nici o clipă să nu ne clătinăm în luptele noastre, vie peste noi furtuni chiar mai inverșunate de cât cele peste cari am trecut.

Erăși tremură. Zilele aceste au să meargă la Ischl cei doi ministri-presidenți pentru — earăși pentru perfecționarea pactului, precum sună vorba stereotipică. Patrioții tremură și ei earăși; astfel spre pildă în articolul de fond ce li s'a trimis din Budapesta lui „Arad és Vidéke” de azi, 19 c., discutând și expunând această călătorie la „urgisitul” — Ischl, zice într'altel: „Unele foi, printre cari una ce stă aproape de guvern, spun că este vorba de nici mai puțin de cât: schimbarea constitutiei austriace”...

„Pe orizontul politicei maghiare, pe care și până azi a văzut așa de senin numai miopia politică și lingușirea, earăși se îngremădese nourii. Sau poate nici nu este potrivită această asemănare; căci nourii acestia nu sunt noi; ci de mult se prăvălesc în văzduhul politicei maghiare. Dar' regisorii politicei maghiare arangiaseră nu de mult (vreă să zică prin compromisul partidelor cu formula lui Széll. R. „Fr. P.”) o probă de puhoiu teatral. Acest puhoiu a curățit nițel văzduhul, dar' n'a gonit și nourii. Acestia s'au depărtat pe o vreme oare-care, dar' din nou se vor r. întoarce tot mai des și mai amenințător, ascunzând în sinul lor o așa furtună, față cu care puhiul curățitor teatral n'a fost de cât o jucărie”.

Adunările Slovacilor. A cincea adunare populară slovacă se va ținea în Liptó-Sz. Miklós, centrul comitatului Liptov și vestit în cercurile industriale din țară prin dezvoltata sa industrie de tăbăcărie, numărând 8 fabrici cu câte 80—400 lucrători una. Programul e ca și al celor precedente adunări. Autoritatea competentă nu s'a opus convocării, care, pe timp frumos, se va ține în gradina publică dinaintea chiar a tribunalului regese.

Curios lucru: „Nár. Listy”, înregistrând pe scurt adunările slovacești, i admoniază pe Slovaci a nu se încrede în partidul popular, care, zice, i va păcăli tot așa fără de genă, ca și ori-care alt partid maghiar. Foile slovace nu reflectează

nimic la aceste admonierii, precum nu pomenesc absolut nimic de informația lui „Keleti Értasítő”, în care tot Jeszenszky e „spiritus rector”, că Slovacii ar fi încheiat cu partidul popular pact pentru alegeri.

## Revista externă.

Rusia despre apropierea franco germană.

Foia oficială germană din Petersburg „Petersburger Herald” publică un articol remarcabil sub titlu: „Politica împărăției și politica ziaristică”, în care spune următoarele:

„Diplomația noastră, cedând voinței prealalte a domnitorului, promovează dezvoltarea bunelor relațiuni între Paris și Berlin. Presa noastră adică mai bine zis o parte a ei — afirmă, că ceia-ce s'a întâmplat la Bergen, este introducerea la acțiune îndreptată contra Rusiei. Se poate oare închipui contradicere mai mare cu politica de pace deschisă și oficială a Rusiei?”

„Tochmai d'accia, în ziua de 15 Iulie, am pomenit, că „Moskovskii Viedonost” n'a căzut în această contradicere, precum s'a întâmplat cu alte două foi, ci nemerit observă, că trebue să ne bucurăm de cele ce s'au petrecut la Bergen.”

Foia oficială se îndreaptă apoi în contra acelei părți a presei rusești, care critică înțelegerea întimplată între Austro-Ungaria și Rusia privitor la politica în Balcani. Spune textual:

„Cedând voinței imperative, diplomația noastră prezvătoare a încheiat învoială cu Austro-Ungaria privitor la politica în Balcani. Urmările binecuvântate ale acestei înțelegeri au putut să le constate și recunoască chiar și cei orbi în ale politicei.”

## Sosirea P. S. Sale episcopul Iosif Goldiș la Oradea-mare.

Luni, cu trenul de 11 oare a. m. noul episcop al Aradului, P. S. S. Iosif Goldiș a sosit dele Sibiu, venind peste Cluj, la Oradea mare, însoțit de domni Vasile Mangra, Toma Păcală, protopopul Orăzii, Ioan Groza, referent consistorial și Nicolae Zigre, secretar consistorial.

La gară noul episcop a fost primit cu frumoase ovațiuni de către publicul românesc, care luase veste de sosirea lui. Bătrânul protopop al Lugosului, Teodor Filip, l'a salutât pe noul episcop în numele clerului și poporului, la care P. S. Sa a răspuns emoționat cu multă afabilitate. Intre cei prezenți am zărit pe octogenarul fisc. consistorial Teodor Lazar, pe veteranul protopop în pensiune Petre Suciu, preoții Nestor Porumb, Andrei Horvat, George Papp, domni Dr. Duma, Dr. Gavril Cosma, Pantea, Diamandi, Balog și alții mai ales poporeni din suburbiul Velețe, unde a fost odinioară reședința episcopilor ortodoksi ai Orădiei-mari.

Publicul dela gară a petrecut pe noul episcop într'un lung șir de trăsuri până la localul consistorial, de unde apoi s'a depărtat vesel și mulțumit că diecesa Aradului a câștigat în persoana Prea Sfinției Sale Iosif Goldiș, un episcop care va guverna diecesa cu pace și cu dreptate!

## Adunarea generală

### Reuniunii învățătorilor din Diecesa Aradului.

Banchetul. Pe când în sala mare a băilor se urma cu discuția asupra temei practice a dlui Tisu, afară furtună ceva mai mare, care l'a cam costat pe restaurator. Ploaia a udat adică fețele de masă și toate servetele de hârtie, ear' banchetul s'a întârziat până să stea ploaia și s'a malivrit mândrul soare. S'a așternut alt rind de mese și banchetul începe în cea mai bună dispoziție. Era mai ales mare — pofta celor cari au răbdat până după orele 3. Mâncările, se înțelege, că au lăsat mult de dorit. Ce să-i faci însă, când n'ai decât un singur restaurant? Și apoi la urma urmelor am venit aici pentru hrană spirituală. Puși fripși și prăjituri proaspete vom găsi noi acasă. Aici ne-au interesat toasturile, de dragul cărora am iertat vinul care ne cam amintea de — Engel.

Seria toastelor o începe președintele T. Ceonța, bînd pentru M. S Monarchul, căruia biserica și școala română are a-i mulțumi statutul organic, cetatea tare a naționalității noastre. Toți ascultăm în picioare, ear' după-ce se termină toastul și ovațiunile, întonăm cu toții „Doamne ține și protege”... Tenorii Nica, I. Vancu și Roșu, precum și minunatul baritonist Tăucean ne încântă, ear' codrii din jurul nostru răsună puternic de accentele sincere ale mulțimeii entusiaste.

Protopopul Gurban pe tema „oamenii fac vremurile”, toastază pentru actualul mitropolit, fostul episcop al Aradului.

Învățătorul Boțoc în aplausele nesfârșite ale tuturor toastază pentru P. S. Sa Iosif Goldiș, noul episcop, ales după dorința noastră a tuturor, bărbatul bun și blând, profesorul învățat, dela care învățătorii așteaptă sprigin și ocrotire și lecuirea atător suferințe ce au îndurat în trecut.

Boscaiu, plin de recunoștință pentru oboseala și dragostea ce președintele Reuniunii depune întru prosperarea școlii române confesionale, talmăcește sentimentele de grațitudine și mângâiere ale tuturor învățătorilor și dorește dlui profesor Ceonța ani mulți de viață (lungi aplause).

I. Giorgia, noul protopop al tractului Buteni, pe teritoriul căruia ținem adunarea, urează bun venit Reuniunii și asigură pe învățătorii că alături cu ei va munci pentru promovarea intereselor școlii române confesionale.

I. Vancu într'un avîntat toast zis în versuri salută pe toți amicii școlii și îndeosebi pe protopopul Gurban.

Nonu arată solitudinea contelui Wenchheim, proprietarul Monesei, pentru țăranii români și feliicită în mijlocul nostru pe onorabilul dl Razel, inspectorul și dl Dr. Hajnal, medicul băilor, unde ni-s'a făcut atâtea înlesniri.

Suciu (Buteni) salută în mijlocul nostru pe dl pretor M'adiu, care în cercul seu de activitate întodeauna a ajutat pe învățătorii.

Inspectorul dominal Razel ține un entusiast toast pentru dragostea și înțelegerea ce trebue să domnească între fii de toate neamurile ale aceleași scumpe patrie,





se în mișcarea insurecțională din Polonia, fu deportat în Siberia. Aci el stăte trei zeci și doi de ani și la 1895, fiind grațiat, își relua studiile și-și trecu titlurile examene, ceea ce-i permise în fine să se stabilească ca medic.

**Stilul e omul.** Într-o notiță ce facuserăm privitor la fascicula din urmă a „Enciclopediei” dlui Diaconovich, atinsesem în treacă și relațiunile dintre dl Amos Frâncu și I. Rațiu pe vremea procesului Memorandului.

La aceste știri ale noastre, organul „autorizat”, după o săptămână și mai bine de matură chibzuire, vine și răspunde cu o obiectivitate (?) care deja și după primele două rînduri se poate judeca. Începe adică: „Ziaristii simbrizași dela Arad își continuă meseria josnică... etc. etc. Dar ca să dovedească „perfidia, josnicia, atentatul, infamia și falsificarea” noastră, „autorizații” au primit dela dl Rațiu o telegramă din Borsea, precum că „fasiunile dlui Dr. Rațiu influențate de nimeni, au fost basate pe conclusele comitetului național aduse în Martie 1892” (actual).

Cum adevărat în Martie 1892 comitetul, care nici nu știa că va fi dat în judecată pentru Memorand, (căci Memorandul s'a dus la Viena numai în 28 Mai 1892) luase concluse privitor la fasiunile ce va trebui să facă presidential într'un proces, care s'a pornit abia în primăvara anului 1893?

Dar cine s'o creadă aceasta, „autorizaților”?

Și fiind că ziceți că veți reveni, vă mai întrebăm, dacă știți despre scena petrecută într'o sesiună a comitetului și a advocaților apărători, când dl Dr. St. C. Pop s'a ridicat cu vehemență și a spus presidential că nu e permis, ci er fi o rușină ca el să trăgă de ea, ear' acesta supărat a părăsit camera și numai după multe intervenții s'a putut aplana incidentul.

Punem întrebarea ca să primim un răspuns categoric, ear' nu de ale lui Ilie, care discută de par'că publicul ar fi căzut pe cap, să-i creadă toate năzdrăvăniile... Și fiind că „directorul” „autorizat” a fost vreme îndelungată și la „Dreptatea”, să ne deslușească de ce a scris organul moosonyist pe vremea procesului faimosul articol despre rușinea și pumnalul ce s'a tăpuit în cauza națională?

**Pentru teatrul național român.** Sub titlul: „Anuarul II. al Societății pentru crearea unui fond de teatru român” pe anul 1898—99, ni-s'a trimis un volum elegant și de un deosebit interes cultural-național, compus de zelosul secretar al Societății, de Vasile Goldis, profesor la gimnasiul român din Brașov. După prefață se dau pe rînd toate actele ultimei adunări generale. Din tainele culiselor de Sextil Pușcariu și biografiile cu portret ale câtorva din mem-

parvenitul crede a posede brevet de conducător național și neputinciosul, stărp în sentimente, de „frunțas autorizat pe viață”, — gândurile noastre s'boară la figurile mărețe din vremurile apuse. Mă cuprind o nostalgie după oamnei mari, cari să ne scoată din funestele brațe ale oligarhilor brevetati „pe viață”.

Asăzi ori câte recriminări s'ar face — și s'ar vor mai face încă multe pentru stabilirea adevărului istoric — toate sunt inutile cauze însuși și pot servi cel mult pentru elucidarea caracterului celor angajați. Poporul stă în fața unui fapt împlinit. Causa lui s'a oprit brusc la o înălțime a curbii, pe care nu i-a fost dat să o facă deplin.

Epoca Memorandului, ori cum s'a sfîrșit, aparține astăzi ca și epoca din patru zeci și opt domeniului istoriei. Și sfîrșitul nedemni al epocii noastre nu-i detrage atât de mult din merit și în emnătate, încât să n'o putem pune alături cu cea de acum 50 de ani.

Istorice fiind aceste două epoci, astăzi vorbim de ele ca de vremuri apuse, de vremuri de mărire ale neamului nostru. Cu cât ne îndepărtăm de ele mai mult, cu atât mai colosale ne par și mai vrednice de slăvirea noastră. Astăzi, când câmpul de luptă e gol sau copleșit de neghină, gândim cu evlavie la acele vremuri, rechemându-ne în amintire. Astăzi, când

brii fondatori ai Societății, anume: Dr. Alexandru Mocsonyi, Iosif Vulcan, Metropolitul Vancea, Metropolitul Miron Romanul, episcopul Ioan Popasu, Antoniu Mocsonyi, Metropolitul Mețianu, episcopul Nicolae Popea, Timoteiu Cipariu, Vincențiu Babeș, protopopul Ioan Papiu și Dr. Aurel Maniu. Celelalte se vor da în anuarele următoare.

Ca inovație originală în anuarul de față, dl V. Goldis ne dă un interesant raport despre mișcarea teatrală la noi în anul 1898, ceea ce mai ales face, ca anuarul să fie bine apreciat și cu interes cetit de fiecare cărturar român.

**O moară în flacări.** Se vestește din Nyiregyháza că cea mai mare moară de acolo a căzut pradă flăcărilor. Focul s'a iscat înlauntrul morii și s'a extins atât de grozav, în cât nu mai era chip de a-l localiza, nici pe lângă cele mai încordate sfertări ale pompierilor. Paguba e enormă, căci, afară de moară, au ars încă și vr'o câteva mari magazine de lemne.

**Turnul Eiffel.** Nu de mult s'a vestit, că turnul Eiffel, al cărei autor Ovreu fugise în străinătate pentru că era în pericol a fi zăvorit și el, ca unul din principalii eroi ai Panamei franceze, va fi răvășit, pentru Expoziția din 1900, în culoare de bronz-aurie, pe când până acum avea culoare de oțel. De mai multă vreme însă se ivește și o stare îngrijitoare anume: că turnul se mișcă atât în urma influinței soarelui, cât și a vînturilor. Ingrijiri acesteia pune capăt acum revista științifică „Prometteus”. Fizicienii francezi au constatat, că turnul Eiffel adevărat, se mișcă prin influința soarelui dela răsărit spre apus în semicerc, al cărui diametru este de 10 centimetri. Seara și noaptea, turnul se reîntoarce, în același semicerc în poziția lui de mai înainte. Vara, mișcarea este mai repede decât iarna, depășind însă numai foarte rar dimensiunea semicercului în urma vînturilor turnul se clătina cel mult în extensiune de 15 centimetri, astfel că despre vr'un pericol nu poate fi vorba.

**Generalul Giletta în pensie.** Am pomenit încă la acest loc, că generalul italian Giletta, care fusese prins și osândit la Nizza pentru spionajiu la 5 ani de temniță, a fost pe urmă grațiat din partea presidentului Franciei. Reîntors acum în patria sa, ministrul de războiu al Italiei numai decât l-a pus în pensie, și cu asta, așa se vede, generalul Giletta și-a încheiat cariera.

Ni e dor tuturor de un Iancu mare și viteaz, de un geniu organizatoric, care se strîngă în jurul său oastea împraștiată și se o ducă la izvorul mînuirii. Ni e dor de un bărbat, cu minte și inimă aleasă, în jurul căruia să se adune cu încredere lamura poporului nostru.

Asăzi mai mult ca ori și când suntem cu toții Moți orfan! Cântecul Moților pribeși se potrivește pentru toți. Suntem cu toți păturași de dorul Moților:

„Fă Doamne minune 'n feară  
Șadă-n mi 'l pe Iancu iară...”

H. Chendi.

**Soartearëndunelor.** Revista științifică franceză „La Nature” publică un articol întristător despre imputinarea rëndunelor în Franța. Așa zice, că în părțile nord-răsăritene ale Franței nu se mai văd rëndunele. Causa fenomenului sînt: moda și culina. Din Algir și Tunis s'a transplantat în Franța obiceiul de a face pastete din aceste paseri; ear' moda introdusă în 1886 pentru împodobirea pălăriiilor femeiești a cerut jertfă milioane de rëndunele. Astfel spre pildă, numai în rēstimpul de la Decembrie 1895 până la Aprilie 1896 au fost aduse la Paris 2 milioane de rëndunele împăiate pentru pălării de dame. Și deoare ce moda aceasta barbară încă tocmai ține, se aduc la Paris acum rëndunele și din străinătate.

**Gloanțele Dum Dum în Camera comunelor.** Mai zilele trecute deputatul Davit a întrebat pe ministrul de războiu dacă este adevărat că s'au distribuit soldaților englezi, din sudul Africei, gloanțe așa numite dum-dum, cari eclatează în momentul când pătrund în corp, gloanțe condamnate în unanimitate de conferința dela Haga.

Sub-secretarul dela ministrul de războiu a răspuns: că în adevăr aceste cartușe, cari se fabrică acum la Woolwich, se trimit în sudul Africei.

Deputații irlandași protestează strigînd: „Este rușinos!” Presidentul însă îl recheamă la ordine, observîndu-le că cuvîntul nu este parlamentar.

În urmă sub-secretarul dela războiu declară că nu socotea convenabil de a spune ce anume cantitate din aceste cartușe se află în depozite; el recunoaște însă că gloanțele în chestiune fac explozie imediat după ce pătrund în corp.

Se știe că la conferința dela Haga, cartușele dum dum au ridicat furtuni de indignație și ele au fost condamnate în unanimitate.

Delegații englezi au declarat însă că ele se întrebunțează numai contra popoarelor necivilizate.

## ULTIME ȘTIRI

**Efectul conferinței din Haga, Amsterdam, 18 Iulie.** Discutînd despre conflictul iscat între Anglîtera și republica sud-africană Transvaal, conflict așa de înasprî, unele foi de aici exprimă speranța, că guvernul olandez și va oferi bunele sale servicii de a mijloci între cele două state aplanarea pacifică a diferendului. Deoarece delegații tuturor statelor reprezentate la conferința din Haga au recomandat de dorită mijlocirea în tre două state ce se află în ceartă, un asemenea pas al guvernului ar corespunde cu ideea umanitară a conferinței. Foile cred, că Olanda este menită a și oferi mijlocirea pentru poporul din Transvaal. Chiar dacă oferta ar rămînea fără rezultat, însuși numai efectul moral al misiunii ar influența în mod favorabil asupra diferendului.

Bruxela 18 Iulie.

„Indépendance belge” e informat, că tribunalul militar din Rennes va respinge simplu acusa contra lui Dreyfus din cauza lipsei de dovezi. În modul acesta s'ar lichida definitiv afacerea.

**Atentatul contra lui Milan.**

Belgrad, 18 Iulie.

Eri, în orașul Semendria, era să fie arestat medical de acolo Dr. Dimitrievici. Cum a aflat despre mandatul de arestare, medical a fugit printre ruinele cetății, unde s'a aruncat de pe un turn în apele Dunării. Cadavru l'a fost găsit până acum.

Berlin, 18 Iulie.

„Berliner Tagblatt” publică o corespondență din Genf (Elveția) unde trăiește Petru Karagiorgievici, cu care corespondentul foaiei a avut interview. Printul între altele a zis, că lipsa de cumpăt al lui Milan va prăpădi dinastia Obrenovicilor; și apoi va răsări soarele Karagiorgievicilor. Milan este cel mai bun agent al lor.

Pretendentul totdeauna a fost în contra a ori-cărui atentat.

Toate semnele arată, că atentatul de azi a fost pus la cale de către poliție. Dacă radicalii într'adevăr s'ar fi gândit la vr'un atentat, ei ar fi găsit sute și sute de oameni, gata de-a-l săvîrși, fără însă a spune numele complicilor. Ei n'aveam lipsă de a năimi un astfel de individ cum e Knezevici.

**Afacerea Dreyfus.**

Paris, 18 Iulie. Ziarul „Le Matin”, cel care în vara anului 1897 pentru prima dată publicase facsimilul borderoului, publică acum câteva capitole dintr'o carte ce are să apară în curînd din pana lui Eszterhazy și în care acesta povestește în amănunt când, cum și în ce împrejurări a fabricat borderoul.

El zice, că a făcut-o la porunca răposatului colonel Sandherry, pe atunci (în 1894) șeful biroului de informațiune, adevărat serviciului de spionajiu la ministrul de răzbel. Istoricisește foarte pe larg, cum documentul a fost depus la ambasada germană și pretins furat acolo. Și motivul sau scopul fabricării borderoului?

De timp îndelungat se știa, că Germaniei au fost furnisate niște informațiuni secrete despre armata franceză, informațiuni, cari nu puteau să provină decât dela ministrul de răzbel. Agenții-secreți francezi în Berlin indicau pe Dreyfus ca furnisor al acestor informațiuni, dar numele lor nu era ertat cu nici un preț să fie dat publicității, deoarece-ce prin asta s'ar fi produs cel mai mare pericol.

Deoarece-ce în nici un chip nu s'a putut dovedi spionajiu practicat de Dreyfus, înaintea tribunalului, statul major s'a decis a recurge la fabricarea borderoului, astfel că Dreyfus a fost osândit în mod nelegal, dar pe drept.

Eszterhazy sfîrșește: „Ziua nu e departe, când voi apăre ca acuzator”...

Acestor desveliri, cele mai noue în afacerea Dreyfus, nu li-se dă mult crezîment, parte din cauza caracterului cu totul pervers al majorului Eszterhazy, parte că unele din afirmările lui actuale sunt vîdite neadevăruri. Lumea, peste tot, e tare neîncrezătoare în tot ce se scrie și se făptuește în această afacere; națiunea franceză nu este de loc dumerită și bănuiește mereu că în dosul ei sunt ascunse multe lucruri triste, dacă nu chiar compromițătoare pentru ambele părți: dreyfusiști și antidreyfusiști. Atîta se poate zice la sigur, că chiar dacă tribunalul din Rennes va proclama nevinovăția lui Dreyfus, în ochii poporului francez el nu va apăre curat nici odată, conștiu de reul enorm și nemăsurat ce i-a priceput afacerea unui Ovreu, fie chiar nevinovat.

„Teoria Dramei”, valorosul op literar-didactic, scris de dl Dr. Iosif Blaga, zelosul profesor dela gimnasiul român gr.-or. din Brașov, se află de vânzare și la administrația ziarului „Tribuna Poporului” în Arad, de unde se poate procura pentru prețul de fl. 1-80, plus portul postal de 5 cr la exemplar. — „Teoria Dramei” este, în adevăr, o carte de valoare, care cu plăcere și cu mult interes poate fi cetită de fiecare membru al societății culte.

## AVIS!

Rugăm pe toți abonații foii noastre, cari sunt în restanță ori nu și-au reînnoit abonamentul să grăbească a-și achita datoria. În caz contrar li-se va întrerupe trimiterea pe mai departe a ziarului.

**ADMINISTRAȚIA.**

Editor: Aurel Popovici-Barclanu.  
Redactor responsabil Ioan Russu Sîrlianu

**Biblioteca Noastră**

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Vișări, novelete

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu potretu autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor, cu potretu autorului.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Căntece Bănățene, cu răspuns dlui Weigand

Nr. 13. E. Hodoș, Căntece Cătănestei, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu potr. autorului.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.

Nrele viitoare: Din Istoria Bănatului Sev. de P. Drăgălină.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Infintarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. *Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim.* **Directia.**

Conferințele învățătorești, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia arhidieceșană din Sibiu. Conferințele învățătorești din arhidieceșana ortodoxă română a Transilvaniei ținute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisarii consistoriali. La sfârșit se află trei lucruri mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respective metodice, ale învățământului.” „Istoria naturală în școala populară” și „Remunerațiunile și pedepsele în școală”

A apărut „LITURGIA sfântului Ioan Crisostom” de Nicolae Ștef, inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mai multe priceșne, irmoase, și un adaus de cântec naționale. — Prețul unui exempl. 4 fl. pentru preparanți 2 fl. 50 cr. plus 10 cr. porto postal, ear' legat cu firme 50 cr. mai mult; se află de vânzare la administrația „Tr. Pop.”

Monografia comunei bisericesti române gr.-or. din Cetatea Brașovului. Sub acest titlu și cu ocaziunea sfințirii bisericei

nouă a Sft. Adormiri din Brașov-cetate părintele protopop, dl Bartolomeiu Baiulescu a scos de sub tipar un op istoric local, care, compus pe baza unor documente (în număr de 118) originale de un interes nu numai local, ci și de interes general românesc, conține monografia acestei comune bisericesti de la anul 1786 până în ziua de astăzi. Prețul acestui interesant volum de 276 pagini, tipărit pe hârtie fină, în octav mare, cu 11 ilustrațiuni, — este numai 1 fl. Opul se vinde în folosul bisericeii și e depus spre vânzare: la librăria I. Curcu, la firma Nepoții Eremia, la epitropul bisericeii Teodor Spudercă și la autorul, în Brașov.

**Carte de bucate**A apărut în „Biblioteca noastră” **Poftă bună!**

Carte de bucate de Zotti Hodoș atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere, peste 600 de rețete și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și moderna. Această carte să poate întrebuița în orice gospodărie românească. Partea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adică: Supe, Ciorbe, arsiete postate, rosoluri, aspiciuri galantine, fripturi naționale și franțuzești, torte, parfouri înghețate, ceaiuri, lichieri etc. etc.

Prețul 70 cr. plus porto 5 cr. se află de vânzare la Dna Zotti Hodoș, Caransebeș.

Cartea plugarilor de Ioan Georghescu costă 25 cr.

Cea dintăiu se poate procura dela Tipografia Diecesană, din Arad, cea de a doua dela Tipografia „Aurora” din Gherla.

„Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele” este titlul unei broșuri, ce a apărut la institutul tip. „Mănera” din Orăștie, edată de d-nii Iosif Tabăcariu și Ilie Turdășan.

Prețul 10 cr. Doritorii a o avea, să grăbească cu procurarea.

„Românii Săceleni”, cauzele decadenței lor economice și mijloacele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat, tipărită de „desp. Brașov al Asociațiunii”. Broșură vrednică a fi cetită și în alte părți, nu numai în Săcele.

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune”, de Alfred Kormos, trad. de Constantin Pop, funcționar la „Albina”. Carte foarte importantă pentru membrii din direcțiunea tuturor institutelor de bani și a ori-cărora societăți pe acții. Costă 1 fl. 50.

**Invitare la abonament**

Deschidem prin aceasta abonament pe Quart. III respective semestrul II. 1899 la

„TRIBUNA POPORULUI”

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an . . . . . fl. 10.—  
Pe 1/2 an . . . . . „ 5.—  
Pe 1/4 an . . . . . „ 2.50  
Pe o lună . . . . . 1.—

Pentru România și străinătate.

Pe un an . . . . . franci 40.—

**NUMERII DE DUMINECA**

pot fi abonați deosebit, ca foarte pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagine: cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus popular de 4 pagine.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI”

Cumpărați și cetiți!

**„Din vremuri apuse”**amintiri din vremurile eroice ale vieții noastre naționale  
de**Iudita Secula născută Truța.**

Prețul 1 coroană.

Se poate comanda prin Administrațiunea ziarului  
„Tribuna Poporului”60/899 sz.  
1898 v. 10j5/4**Árverési hirdetmény.**

Alulirok kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. jbiróság Sp. III. 1015/3 1898. számú végzése által özv. Dürr Gusztávné jelentkezésére több végrehajtatók javára is Grau Lajos és neje ellen 71 frt 23 kr. tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal le és föltül foglalt és 310 frtra becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak a még fizetetlen követelések s jár. erejéig.

Mely árverésnek a helyszinén vagyis Aradon Teleky-utca 2 sz. a leendő eszközlésére 1899-ik július hó 25-ik napjának délután 5 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108 §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon 1899-ik július hó 10 napján.

**Török Dénes**  
kir. bir. végrehajtó.

350 1—1